

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	Medi 18fed 2018
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet dros Cefnogaeth Gorfforaethol a Cyfreithiol
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Nia Jeffreys
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Cefnogaeth Gorfforaethol a Chyfreithiol. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion Cynllun y Cyngor; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o dîm rheoli'r Adran Cefnogaeth Gorfforaethol a thim rheoli'r Gwasanaeth Cyfreithiol, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Craffu.
- 1.3 Yn gyffredinol rwy'n hapus gyda chynnydd prosiectau yr arweinir arnynt o fewn Cynllun y Cyngor a'r mesurau perfformiad yr wyf yn gyfrifol amdanynt.

2 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3 PROSIECTAU CYNLLUN Y CYNGOR

- 3.1 **Hybu Defnydd o'r Gymraeg o fewn Gwasanaethu'r Cyngor**
- 3.2 Mae'r gwaith o hybu'r defnydd o'r Gymraeg o fewn gwasanaethau'r Cyngor yn parhau, gan ganolbwyntio sicrhau darparu gwasanaethau'r Cyngor trwy'r Gymraeg. Un elfen sydd wedi cael ei hamlygu yw gwendidau yn y broses recriwtio, ble nad yw gofynion iaith swyddi yn eglur bob tro. Er mwyn helpu'r sefyllfa, 'rydym wedi datblygu dynodiadau iaith newydd, manylach nac o'r blaen. Byddwn hefyd yn parhau i hyrwyddo'r

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

gefnogaeth sydd ar gael i staff sydd eisiau gwella neu loywi eu hiaith, yn ogystal â sicrhau nad yw'r Cyngor yn pellhau ei hun o'r gymuned trwy ei ddefnydd o iaith.

3.3 **Y Gymraeg a'r Gwasanaethau Cyhoeddus**

3.4 Cynhaliwyd cyfarfod cychwynnol gydag Is-grŵp Iaith Gymraeg y Bwrdd Gwasanaethau Lleol ym mis Mehefin er mwyn adnabod ffrydiau gwaith posib. Byddwn nawr yn datblygu'r ffrydiau ymhellach gan ganolbwyntio ar brofiad y dinesydd o safbwynt ymwneud a gwasanaethau cyhoeddus yn yr iaith Gymraeg.

3.5 **Cadw'r Budd yn Lleol**

3.6 Mae'r gwaith o annog busnesau lleol i gystadlu am waith gan y Cyngor yn parhau. Mae'r gwasanaeth yn parhau i ymgysylltu gyda'r gymuned fusnes er mwy sicrhau fod busnesau wedi cymhwyso ac yn derbyn cefnogaeth i gyflwyno tendrau o safon uchel. Hefyd mae'r gwasanaeth yn ceisio sicrhau nad yw gofynion cytundebau yn cyfyngu cystadleuaeth yn ddiangen ac yn rhoi adborth cynhwysfawr i fusnesau yn dilyn proses dendro. Mae gwariant lleol y Cyngor yn parhau i dyfu'n raddol o flwyddyn i flwyddyn gan dyfu o 56% yn 2015-16 i 62% yn 2017-18, ac rwy'n falch o weld hynny.

3.7 Mewn cyfarfod herio blaenorol bu i'm rhagflaenydd ofyn a oedd modd mewnnoli mwy o waith cynlluniedig cynnal a chadw'r Cyngor er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei wneud gan weithwyr lleol. Yn dilyn ymchwiliad daethpwyd i'r casgliad nad oedd yn ymarferol symud o'r sefyllfa bresennol oherwydd yr ystod o arbenigeddau sydd ei angen a natur dymhorol y gwaith. Rydym yn barod wrth gwrs wedi mewnnoli elfen o waith cynnal a chadw bychan ymatebol sydd wedi arwain at well ymateb a lleihad mewn costau.

3.8 Mae gen i elfen o bryder a ydym yn cynaeafu'r arbedion y mae'r gwaith da yn y maes yma yn ei gyflawni ac rwyf wedi gofyn i waith gael ei wneud er mwyn ymchwilio i hynny.

3.9 **Arfogi Unedau i roi Ffordd Gwynedd ar Waith**

3.10 'Rydw i'n falch o nodi fod 130 o reolwyr a rhai swyddogion eraill bellach wedi derbyn hyfforddiant 6 diwrnod er mwyn eu harfogi i roi Ffordd Gwynedd ar waith. Mae'r hyfforddiant eisoes wedi esgor ar frwdfrydedd i edrych ar systemau'r Cyngor gan sicrhau fod holl wasanaethau'r Cyngor yn rhoi pobl Gwynedd yn ganolog i'r hyn y maent yn ei wneud. Tra bod hyn yn golygu mwy o alw ar y fîm bychan sy'n cefnogi Ffordd Gwynedd, mae'n galonogol iawn gweld rheolwyr gwasanaeth yn gyrru'r gwaith yn ei flaen.

3.11 Mae'r Strategaeth Ffordd Gwynedd wreiddiol bellach wedi dod i ddiwedd ei hoes ac mae angen ystyried lle ydan ni'n mynd nesaf i sicrhau fod yr egwyddorion yn cael eu gwreiddio ymhellach drwy'r Cyngor. Mae gwaith ar droed i lunio cynllun priodol ar gyfer y dyfodol.

3.12 Cynllunio Arbedion

- 3.13 Nid oes unrhyw argoel bydd y toriadau parhaus yn y cyllid a gawn gan Lywodraeth Cymru i dalu am y gwasanaethau allweddol yr ydym yn eu darparu yn dod i ben yn y dyfodol agos. Felly 'rydym wrthi'n gwneud y gwaith cefndirol angenrheidiol er mwyn paratoi i ymgynghori gydag aelodau etholedig y Cyngor a phobl Gwynedd ar eu blaenoriaethau pan ddaw ein setliad ariannol tebygol yn hysbys.
- 3.14 'Rydw i'n fodlon gyda'r cynnydd sydd yn cael ei wneud ar y cynllun yma, ac yn falch o weld cydweithio effeithiol wrth ddod a gwahanol elfennau ynghyd.

4 PERFFORMIAD

- 4.1 Ceir adroddiad llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhortffolio yn **Atodiad 1**. Mae gennyf gyfrifoldeb am feysydd gwaith fewn yr **Adran Cefnogaeth Gorfforaethol** ynghyd â'r **Gwasanaeth Cyfreithiol**.
- 4.2 Mae'r cyfrifoldeb am gynnwys gwefan y Cyngor gan **Wasanaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu'r** Cyngor. Rhwng Ebrill a Mehefin 2018 bu i 499,576 o unigolion ddefnyddio gwefan y Cyngor. Dewisodd 470 fynegi eu barn ar y wefan, gyda 372 (79%) yn rhoi sgôr o 5 allan o 5. O'r 98 (21%) nododd sgôr o lai na 5 allan o 5 dewisodd 51 i gyflwyno cwyn neu sylw. Mae'r gwasanaeth yn gweithredu yn brydlon er mwyn datrys cwynion, gyda 65% o'r cwynion wedi eu datrys o fewn 3 diwrnod gwaith a 86% wedi eu datrys o fewn 7 diwrnod gwaith. Ar ddiwedd y cyfnod adrodd, 'roedd 2 gwyn yn parhau 'ar agor', ac yn destun gwaith datblygol er mwyn gwella'r wybodaeth sydd ar gael ar y wefan.
- 4.3 Rhan arall o waith y gwasanaeth cyfathrebu ac ymgysylltu yw cydweithio gydag adrannau'r Cyngor er mwyn cynnal deialog ddwyffordd gyda phobl Gwynedd. Mae'r sylwadau a dderbyniwyd gan y gwasanaeth yn parhau yn bositif iawn, gyda sgôr o 10 allan o 10 wedi ei dderbyn ar gyfer y 6 cynllun a weithredwyd rhwng Ebrill a Mehefin. Wrth holi am ddatganiadau i'r wasg a negeseuon tebyg sy'n cael eu rhyddhau gan y Gwasanaeth, daeth yn amlwg nad oeddynt yn sicr faint o sylw oedd y datganiadau yn eu denu. Er mwyn helpu'r Gwasanaeth a minnau i fesur effeithiolrwydd cyfathrebu'r cyngor 'rydw i wedi gofyn i'r gwasanaeth i edrych am ffyrdd o fesur ardrawiad datganiadau cyhoeddus y Cyngor.
- 4.4 Un o gydrannau **Gwasanaeth Cefnogi Busnes** y Cyngor yw'r **Uned Diogelwch Cymunedol**. Mae'r Uned yn cydweithio'n rhanbarthol a rhyngasiantaethol er mwyn lleihau trosedd ac anrhefn, mynd i'r afael a chamddefnyddio sylweddau, lleihau aildroseddu a thaclo ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae'r gefnogaeth ar gyfer Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn yn cael ei ddarparu gan yr Uned. Rhan bwysig o ddyletswydd statudol yr Uned yw arwain Adolygiadau Lladdiad Domestig, gyda dau yn weithredol ar hyn o bryd. Mae'r Adolygiadau yma yn medru bod yn drwm ar adnoddau'r Uned, a phe byddai angen cynnal

adolygiad arall byddai'r Uned yn ei chael yn anodd iawn ymdopi gyda'r llwyth gwaith ychwanegol. Hefyd fel rhan o'u hymrwymiad tuag at welliant parhaus, mae'r Uned yn paratoi i gylchredeg holiadur i aelodau'r bartneriaeth er mwyn cywain eu barn ar y gefnogaeth sydd ar gael.

- 4.5 Pwrpas **Gwasanaeth Ymchwil a Dadansoddeg y Cyngor** yw datblygu gallu'r Cyngor a chyrrff eraill i ddefnyddio gwybodaeth a thystiolaeth er mwyn gwneud y penderfyniadau gorau i bobl Gwynedd. Mae gwaith diwyd, tawel y gwasanaeth eisoes wedi talu ar ei ganfed ac yn cefnogi nifer o ddatblygiadau gwasanaethau o fewn y Cyngor. Yn ddiweddar bu iddynt hefyd ennill cytundeb gan GwE trwy dendr. Bydd y gwaith yma yn dadansoddi sgiliau iaith staff addysgu ar draws ardal GwE, yn ogystal â defnyddio sgiliau a rhaglenni a datblygwyd ar gyfer cyflawni'r gwaith at ddibenion eraill maes o law. 'Rydw i'n falch fod y gwasanaeth wedi llwyddo i ennill y gwaith ac rwy'n sicr y byddant yn elwa o'r profiad o dendro am waith a rheoli cwsmeriaid allanol.
- 4.6 **Gwasanaeth Iechyd Diogelwch a Llesiant** - Tra bod y gwaith o gymhwyso Rheolwyr i fedru cynnal asesiadau lechyd a Diogelwch wedi bod yn mynd yn ei flaen, mae wedi dod i'r amlwg ei fod yn anodd, er yr holl ymgysylltu a cheisio dwyn perswâd, i gyfleu'r neges am bwysigrwydd lechyd a Diogelwch i gnewyllyn bychan o reolwyr. Mae angen dod i waelod hyn ac mae'r Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol am wneud gwaith pellach ar hyn. Bydd ystyriaeth i roi sylw i hyn o fewn fframwaith medrusrwydd cyflogaeth y Cyngor er mwyn sicrhau fod atebolrwydd ar unrhyw reolwr sydd yn peidio mynychu a / neu yn peidio gweithredu unwaith eu bod wedi derbyn yr hyfforddiant priodol.
- 4.7 Mae **Uned Galw Gwynedd a Siopau Gwynedd** yn rhoi cymorth prydlon a chywir i'n cwsmeriaid i gael mynediad at wasanaethau'r Cyngor drwy ddarparu atebion, arweiniad a gwasanaeth. Yn y cyfnod adrodd o Ebrill i Fehefin 'roedd Galw Gwynedd yn ateb galwadau o fewn 53 eiliad ar gyfartaledd, gyda 6.28% o'r galwadau yn cael eu colli, sydd yn cynnal lefelau'r gwasanaeth ond yn ateb mwy o alwadau na'r cyfnod cyfatebol y llynedd.
- 4.8 Gwelwyd cynnydd yn y nifer o alwadau i'r Gwasanaeth Treth Cyngor yn holi am y premiwm ym misoedd cyntaf 2018. Ar un cyfnod 'roedd 46704 o gwsmeriaid wedi ceisio cysylltu, gyda dim ond 18.56% o'r galwadau wedi eu hateb gan y Gwasanaeth Treth Cyngor. Bu i Galw Gwynedd, y Gwasanaeth TG a'r Gwasanaeth Treth Cyngor gydweithio er mwyn gwella'r sefyllfa, gan arwain at 61% o alwadau yn cael eu hateb yn ystod mis Mehefin.
- 4.9 Yn gysylltiedig gyda'r maes yma wrth gwrs, rydym yn ceisio rhoi mwy o ddewis i'r cyhoedd wrth ymdrin â'r Cyngor a chynyddu'r nifer sy'n gallu cyflwyno ceisiadau am wasanaeth ar-lein drwy hyrwyddo **hunan - wasanaeth**.

- 4.10 Erbyn hyn, mae “ap Gwynedd” wedi mynd yn fyw ac mae modd i bobl Gwynedd roi gwybod i ni am dyllau yn y ffyrdd; achosion o faw ci; goleuadau stryd wedi malu; a thipio anghyfreithlon drwy ddefnyddio'r ap ffon. Ar ben hyn, mae'r nifer cyfrifon hunanwasanaeth a mewngofnodiadau yn parhau i gynyddu (33,090 o gyfrifon sef cynnydd o 7,500 yn fwy na'r un adeg y llynedd a dwbl y mewngofnodiadau).
- 4.11 Rydym yn cael trafferthion cychwynnol gyda'r gyfundrefn taliadau ysgolion ar-lein (enghraifft o un ysgol ple bo dim ond 15-20% o rieni yn ei ddefnyddio) ond rydym yn ymwybodol o'r rhesymau ac mae yna gynlluniau i geisio hyrwyddo'r cyfleuster hwn a chynyddu'r nifer o rieni sy'n ei ddefnyddio ar draws y Sir.
- 4.12 Yn dilyn herio perfformiad y **Gwasanaeth Cyfreithiol** rwy'n hapus gyda chynnydd y gwaith, gyda gwasanaethau yn gyffredinol yn datgan bodlonrwydd. Bu un digwyddiad diogelu data yn ystod y cyfnod o dan sylw, er nad ddatgelwyd gwybodaeth sensitif na niweidiol. Rwy'n fodlon bod y camau cywir wedi eu cymryd er mwyn gwella trefniadau mewnol i geisio atal digwyddiad tebyg eto
- 4.13 Prif faterion perfformiad yn unig a nodir uchod wrth gwrs. Tra fy mod wedi cael trafodaethau manwl ar amrywiol faterion eraill o fewn y gwahanol unedau, rwyf yn fodlon fod perfformiad gweddill yr unedau hynny o fewn yr amrediad perfformiad disgwyliadwy.

6 SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

- 6.1 Mae'r holl gynlluniau arbedion ar gyfer 2017/18 wedi eu gwireddu. Mae gwaith ar y gweill ar hyn o bryd i edrych ar opsiynau petai angen arbedion pellach o 2019/20 ymlaen.

7 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 7.1 Dim i'w nodi.

8 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 8.1 **Barn y Swyddogion Statudol:**

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Gallaf gadarnhau cywirdeb yr agweddau ariannol yn adroddiad yr Aelod Cabinet dros Cefnogaeth Gorfforaethol a Cyfreithiol, ac rwyf yn falch o gadarnhau cynnwys rhan 6 o'r adroddiad, sef bod y cynlluniau arbedion wedi eu gwireddu.

8.2 **Barn yr Aelod Lleol:**

8.2.1 Ddim yn fater lleol.

8.3 **Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:**

8.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad